

odrastanje

3

150

AUTORI

Ljiljana Petrović / Staša Arsenović Koprivica

IZDAVAČ

Centar za mobilnost resursa
Veselina Maslaše 76/V/46
21000 Novi Sad

UREDNIK

Stanko Lazendić

LIKOVNI UREDNIK

Darko Vuković

ILUSTRACIJA / DIZAJN

Aleksandra Obradović

ŠTAMPA

AMB Ekonomik

TIRAŽ

5000

Autori i izdavač zadržavaju sva prava, te nije dozvoljeno kopiranje i umnožavanje. Brošura e-Odrastanje nastala je iz želje da se podigne svest dece i roditelja o novom okruženju koje predstavlja virtuelni svest.

Uvod Inbox

Maša

to me

15 minutes ago [View details](#)

Svakodnevna aktivnost na internetu pruža ti bezbroj mogućnosti i stvara osećaj lažne sigurnosti.

Da li si znao da skoro svako domaćinstvo ima bar jedan računar ili mobilni telefon koji ima pristup internetu?

Da li znaš koliko se prevara desi svakog minuta na mreži?

Jedini način da sačuvaš svoju sigurnost jeste prevencija i edukacija.

Zakorači u siguran virtuelni svet...

Reply

Reply all

Forward

prednosti korišćenja interneta

brza i jednostavna komunikacija

olakšava ti učenje i istraživanje

omogućava razmenu podataka i informacija

jednostavan pristup zabavnim sadržajima

Draži roditelji

INTERNET MOŽE BITI ZANIMLJIV IZVOR
INFORMACIJA ZA DECU.
MOGU GA KORISTITI ZA ISTRAŽIVANJA, ZA POTREBE
DOMAĆIH ZADATAKA, ZA PISANJE SEMINARSKIH
RADOVA, MOGU KOMUNICIRATI SA UČITELJIMA,
SA SVOJIM VRŠNJACIMA, MOGU IGRATI
INTERAKTIVNE IGRICE, OLAKŠAVA IM
UČENJE I PODSTIČE KREATIVNOST.

Znaš da mnogi sadržaji nisu podvrgnuti nikakvoj proveri. Sloboda govora, odsustvo cenzure i kritičkog mišljenja doprinose postavljanju neadekvatnih sadržaja koji mogu proizvesti strašne posledice po fizičko i mentalno zdravlje korisnika.

- **CYBERBULLYING** (sajber kriminal)
- **Internet predatori**
- **Prevare**
- **Krađa identiteta**
- **Krađa novca**
- **MALVERI, VIRUSI, TROJANCI**

Specijalni hakerski programi kojima se stiče kontrola nad tuđim računarom.

Savet

- OGRANIČITI VREME KORIŠĆENJA KOMPJUTERA.
- KOMPJUTER POSTAVITE U ZAJEDNIČKOJ PROSTORIJI, NPR. DNEVNOJ SOBI.

Pazi na password

I na screen name / nadimak

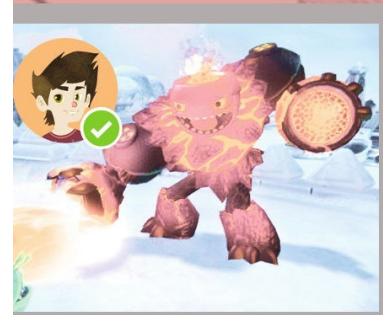
Šifre je potrebno često menjati i aktivirati sa duplom autentifikacijom, jer hakeri preko programa kejlogera ("kaylog") mogu da se uloguju na e-mail adresu samim tim i na facebook profil, jednom rečju mogu zloupotrebiti podatke koji se nalaze na internetu.

Šifra bi trebalo da sadrži kombinaciju slova, brojeva i drugih simbola, da se lako pamti, da ne može niko drugi da je pogodi i da roditelji budu upoznati sa detetovom šifrom.

Na internetu ne ostavljati svoje lične podatke.
Na društvenim mrežama koristiti "privacy settings".
Sadržaj koji ostavljate na internetu bilo da su tekstovi, fotografije, video snimci ili nešto drugo TRAJNO ostaju na internetu uprkos brisanju.
Ukoliko je neko taj sadržaj delio ("share") ili snimio ("screenshot") ima priliku da to zloupotrebi.

Da bi zaštitio računar možeš da koristiš i Firewall, anti-virus softver, OS Update i anti-spyware tools.

Parental Protection

MNOGI INTERNET SERVISI NUDE OPCIJE RODITELJSKE KONTROLE "PARENTAL PROTECTION" KAO I "FREE INTERNET SAFETY TOOLS FOR PARENTS" BLOKIRAJUĆI ODREĐENE SADRŽAJE NA RAČUNARU. UKOLIKO IMATE WIRELESS INTERNET MREŽU POTRUDITE SE DA BUDE "ENCRYPTED" (ZAKLJUČANA).

Sa Ša

danas 12:30

CYBER BULLYING

Internet predatori (obično odrasle osobe) vrebaju žrtvu (obično dete) putem lične komunikacije ili češće praćenjem aktivnosti na društvenim mrežama, chat room-u, forumima... Zlostavljanje na internetu ne odnosi se nužno na teme seksualne prirode (sex trafficking, prostitucija) tu su još i krađa, obmana, zloupotreba ličnih podataka, trgovina ljudima, prevare, ubistva.

Manipulacije se vrše najčešće, od prvog kontakta, preko građenja poverljivog odnosa između potencijalne žrtve i zlostavljača i obmane u vidu obećanja (npr. dobre zarade, posao u inostranstvu, modne agencije, rad preko letnjeg raspusta) gde kao vrhunac manipulacije imamo ucenu i zastrašivanje, zarad sprovođenja malicioznih namera.

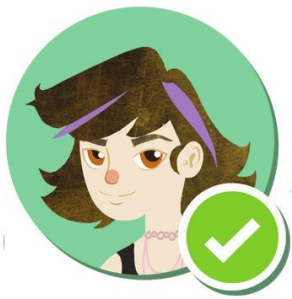
Pažnja

- TREBALO BI DA IMATE ŠIFRE DEČJIH NALOGA NA FACEBOOK-U, E-MAIL-U, TWITTER-U ITD.
- OZNAČITE (BOOKMARK) SAJTOVE KOJE VAŠE DETE POSEĆUJE KAKO BISTE BRŽE I LAKŠE DOŠLI DO NJIH.
- KONTROLIŠITE PRISTUP PRIVATNIM CHAT ROOM-OVIMA, SA SVOJIM INTERNET PROVAJDEROM BLOKIRAJTE ODREĐENE SADRŽAJE POSEBNIM SOFTEVERIMA ZA ZAŠTITU.

ejjjjjjjjjjj ćao :)))

???:(

koje su bezbedne virtuelne aktivnosti?

11:30

Otvoraj atačment (attachment) u e-mailu samo od ljudi koje poznaješ.

11:40

Internet može podstaći loše ponašanje.
Ne iznosi stavove koji mogu nekome naškoditi.

Iza nekih od opcija koje se mogu naći na web sajtovima, kao što su "kupi" ("buy"), "preuzmi" ("download") ili "dodaj" ("add") neretko stoje grupe organizovanih prevaranta koji mogu zloupotredit lične podatke posetioca sajta.

Lični podaci, kao što su ime i prezime, broj telefona, datum rođenja, adresa škole zbog zloupotrebe se ne ostavljaju na internetu.

Treba uvek da tražiš dozvolu od odrasle osobe pre nego što nešto objaviš "upload" ili preuzimaš "download" na internetu.

Ne razgovaraj sa nepoznatom osobom.

Hvala!!!!

Važno

JEDNA OD VAŽNIJIH STAVKI JESTE DA SE LAŽNI PROFILI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA LAKO MOGU NAPRAVITI. STICANJE NOVIH POZNAVSTAVA I SKLAPANJA PRIJATELJSTAVA JE MNOGO LAKŠE I BRŽE U VIRTUELKOM SVETU, MNOGO JE LAKŠE IZGRADITI LAŽNI IDENTITET I NIKADA NE MOŽETE BITI SIGURNI KO JE ZAISTA SA DRUGE STRANE EKRANA.

18:03

#društvene #mreže mogu uticati na tvoju budućnost.
Sve što objavljuješ može da se doživi kao samopromocija
u službi građenja imidža u vrtuelnom svetu.

Jedan od najistaknutijih problema jeste
#vršnjačko #nasilje

18:08

SaSha00

Vršnjačko nasilje na internetu podrazumeva širenje
poruka mržnje, rasne i verske netrpeljivosti,
uvredljive poruke koje mogu naneti nekome štetu,
širenje negativnih informacija (tekstovi, izjave,
fotografije...) sa ciljem da pojedinac bude povređen
i/ili isključen iz društva.

18:13

Seen

UKOLIKO JE VAŠE DETE UPOZNALO „PRIJATELJA“
NA INTERNETU, OBJASNITE DETETU DA SE NE
UPOZNAJE SA TAKVOM OSOBOM, UKOLIKO MORA,
UKAŽITE MU DA UPOZNAVANJE MORA BITI NA
JAVNOM MESTU I U PRATNJI ODRASLE OSOBE.

Instagramu

masha13

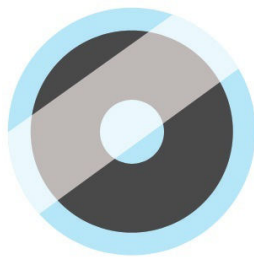
3m

masha13 Family <3

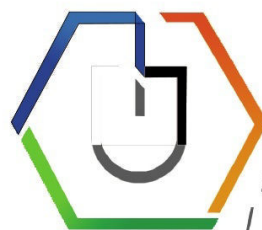
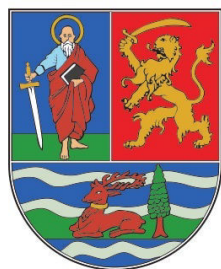
Savet

- PREPORUKA ZA RODITELJE JE DA IZGRADE TOPAO NENAMETLJIV ODNOS SA SVOJOM DECOM
- DA UČVRSTE POVERENJE
 - DA IZGRADE KRITIČKO MIŠLJENJE KOD SVOJE DECE
 - DA IH NAUČE DA BUDU ODGOVORNI PREMA SEBI I DRUGIMA.

10.0 MP

Ova brošura je sufinansirana od strane Pokrajinskog sekretarijata za nauku i tehnološki razvoj
AP Vojvodine

SEKRETARIJAT ZA NAUKU
I TEHNOLOŠKI RAZVOJ
AP VOJVODINE

